

75-002 VINTERTÆLLINGER

OPTÆLLINGER AF ROVFUGLE PÅ ØSTMØN I VINTERHALVÅRENE 1970-75

ACCIPITER 1/1975

N. P. Andreasen**FORMÅL:**

Formålet var fra begyndelsen at danne os et indtryk af områdets værdi som tilholdssted for de rovfuglearter, der i vinterperioder søger fødemuligheder og overnatningspladser.

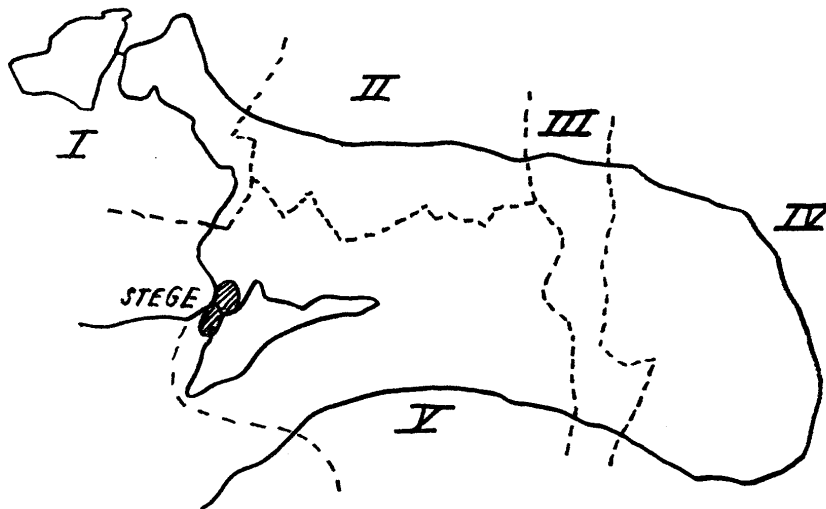
Vi har ment, at optællingerne kunne indgå i et evt. materiale, der er nødvendigt ved beskyttelse af faunaen - også uden for de pågældende arters yngletid eller område.

Vi håber at optællingerne kan give os et bedre lokalt kendskab til arternes fordeling, valg af biotoper, påvirkninger af vejrsmæssige eller landskabsmæssige art.

Endelig håber vi, at andre kan benytte optællingerne i større sammenhæng, sammenligning med andre områder i landet, forbindelse til ynglesæsonen her eller i nabolande o. lign.

METODE :

Området har været dækket af 6-10 tællere, der for de flestes vedkommende har været kendt

med det terræn, de har optalt i. Perioden har strakt sig fra begyndelsen af november til omkring 1. april, således at weekenderne omkring den 1. og 15. i hver måned har været benyttet. Kontroloptællinger i 2 af årene har vist at nøjagtigheden ved registreringer er tilfredsstillende høj (hele Østmøn med alle tællere på samme tid, sammenlignet med 1 og flere i samme område).

Fig.1 Møn med område inddeling I til V.

I. Ulfshale- Nyord-området, overvejende strandeng og rørskov, dyrkede marker (Nyord), blandingsskov (Ulfshale), sommerhusbebyggelse.

II. Hovedskov-Klosterskov-Nordfeld-området, overvejende store markarealer og skov, levende hegn, ret jævnt terræn.

III. Borre Enge- Budsemarkeområdet, overvejende lave enge og rørskov (Budsemarke) få dyrkede marker og bybebyggelse (Borre)

IV. Høje Møn- Klinteskoven- Liselund, dyrkede marker går gradvist over i ret stærkt kuperet terræn med afgræssede enge, blandingskov og klint

V. Skiftende terræn med overvejende dyrkede marker, gårde, landsbybebyggelse, større bebyggelse ved Stege, og Noret med rørbræmmer og mindre enge.

FORELØBIGE KOMMENTARER:

ANTALLET AF ROVFUGLE I DE 5 SÆSONER:

1970-71:

Antallet lå ret konstant omkring 30 fugle med max. 38 i midter af marts.

1971-72: Lidt færre dette år, gennemsnitlig omkring 25 fugle med max. 36 i slut. december-beg. januar.

1972-73

Betydelig flere dette år, omkring 50 fugle de fleste optællingsdage, og så højt et max. som 72 i februar.

1973-74:

40-45 fugle i første halvdel, stigning til max 57 i februar

1974-75:

Mere svingende fra 57 november gradvist dalende til februar spring til 58, midt i fyrrerne i marts og 61 omkring 1.4. trækkende?

Med forbehold over for de sidste milde vintre er det normale nok omkring 40 fugle i månederne november - marts.

DE VIGTIGSTE ARTER:

Musvåge (B.buteo) (MUS)

1970-71: 10-12 fugle, max.16 nov. 17 marts

1971-72: 12-14, max. 19 jan. 18 marts.

1972-73: 18-20, 24-26 i feb.- marts

1973-74: 17-15, max. 24 i feb.- marts

1974-75: Lidt mere svingende mellem 12-17 fugle, kraftigt spring til 30 midt i feb.

Det normale er nok 16-18 rastende fugle. Antallet i slutningen af marts svarer til de 5-8 ynglepar, der findes på Østmøn.

FJELDVÅGE (B.lagopus) (VIN)

1970-71: 4-6 fugle, enkelte gange 8-9 ex.

1971-72: 4-6 fugle, 8 og 9 i dec. og feb.

1972-73: 9-12 i første halvdel, max 16 i feb. dalende derefter.

1973-74: 6-7 næsten konstant hele perioden.

1974-75: 11-12 i nov.-dec., ellers 3-6 øvrige periode

Almindeligvis 4-6 fugle, tilsyneladende med ret faste territorier.

BLÅ KÆRHØG (C.cyaneus) (BLÅ)

1970-71: 2-4 det meste af perioden.

1971-72: 6 (8) i første halvdel, dalende gradvist til 2.

1972-73: 12-14 flere gange, max 16 beg. jan.

1973-74: 5-7 fugle, max 9 i nov. dalende til 4 i feb.- mar.

1974-75: 4-6 fugle, lidt lavere i feb.-mar.

Det almindeligste er nok 5-7 fugle, sæsonen 72-73 er nok usædvanlig.

TÅRNFALK (F.tinnunculus) (TÅR)

1970-71: 1-3 fugle, max 5 i feb. og marts
1971-72: meget dårlig sæson, 1-2 fugle, max 3 i jan
1972-73: 5-10 fugle, max 14 og 15 i feb. og marts.
1973-74: 10-12 flere gange, max. 18 i feb.
1974-75: 10-14 flere gange, max 18 i mar.

Stor forskel på de første og sidste, også. afspejlet i ynglepar, som de sidste år ligger på 6-10 par.

Øvrige arter kan ses af skemaet eller er noteret særskilt.

FORDELINGEN AF ARTER I DE 5 OMRÅDER:

Område I.

1970- 71: Rummer 40- 50% af det samlede antal fugle, undtagen mar.-apr.
(10-15 fugle)
Musvåge 2-4,
Fjeldvåge 3-4
Blå Kærhøg 1-3
Tårnfalk 1-2

1971-72: Rummer ca. 30% af samlede antal, mindre i mar.-apr.
(7-14) 3 apr.
Musvåge 2-5
Fjeldvåge 2-4
Blå Kærhøg 1-6
Tårnfalk 0-4

1972-73: ca. 50 % af samlet antal undtagen mar. (24-30) (32-38 feb.) (12 apr.)
Musvåge 8-13
Fjeldvåge 4-9
Blå kærhøg 5-13
Tårnfalk 2-8

1973-74 : 30- 35 % af samlet antal (12- 20, 9-10 mar.-apr.)
Musvåge 3-7
Fjeldvåge 1-4
Blå kærhøg 1-7
Tårnfalk 2-7

1974-75: 20- 30 % af samlet antal, dalende fra februar (10-18)
Musvåge 2-5
Fjeldvåge 1-4
Blå kærhøg 1-3
Tårnfalk 3-6.

Område II

1970-71: 2-5 rovfugl, max 8 jan, 10 mar.
Musvåge 2-4
Fjeldvåge 0-2
Blå Kærhøg 0-1
Tårnfalk 0-1

1971-72: 2-10 rovfugle, max 11 feb. 10 mar.
Musvåge 2-5
Fjeldvåge 0-1
Blå kærhøg 0-1
Tårnfalk 1- 2

1974-75: 5-11 rovfugle max 14 nov. 13 feb.
Musvåge 3-4 (11 feb.)
Fjeldvåge 1-3
Blå kærhøg 1-2
Tårnfalk 1-3.

Område III

1970-71: 2-4 rovfugle, max 6 mar.
Musvåge 0-1
Fjeldvåge 1- 2
Blå kærhøg 0-1
Tårnfalk 0-1

1972-73: 4-3 rovfugle, max 12 jan, 11 feb.
Musvåge 1-2
Fjeldvåge 1-2
Blå kærhøg 1-3
Tårnfalk 1-4 (4-5 mar.)

1973-74: 4-9 rovfugle, max 12 jan, 10 feb. -mar.
Musvåge 1-4
Fjeldvåge 1-3
Blå Kærhøg 1-3
Tårnfalk 1-2 (4 jan)

1974- 75: 5- 9 rovfugle, max 13 dec. 10 feb.
Musvåge 1-3
Fjeldvåge 1-4
Blå kærhøg 1-2
Tårnfalk 1-3.

Område IV

1970-71: 4-8 rovfugle, max 10-12 i mar.-apr.
Musvåge 2-6
Fjeldvåge 0-1
Blå kærhøg 0-1
Tårnfalk 0-1 (2 mar.)

1971-72: 4-6 rovfugle, kun 1 feb. max 9-10 mar. -apr.
Musvåge 2-6
Fjeldvåge 0-1
Blå kærhøg 0-1
Tårnfalk 0-1 (2 mar.-apr.)

1972-73: 3-6 rovfugle det meste af perioden.
Musvåge 2-4
Fjeldvåge 0-1
Blå kærhøg 0-1
Tårnfalk 0-1 (2 mar.)

1973-74: 4-8 rovfugle, 9-10 i slutningen af perioden

Musvåge 2-7
Fjeldvåge 0-1
Blå Kærhøg 0-1
Tårnfalk 1-2 (4 jan)

1974-75: 8-16 rovfugle max 23 feb., 32 apr.
Musvåge 3-7 (12 apr.)
Fjeldvåge 12 (5 nov.)
Blå kærhøg 0-2
Tårnfalk 1-2 (5-8 mar.)

Område V

1970-71: 3-6 rovfugle, dalende hen mod slutningen af perioden.
Musvåge 2-4
Fjeldvåge 0-1
Blå kærhøg 0
Tårnfalk 0-1

1971-72: 4-6 rovfugle, 9-10 feb., 1 apr.
Musvåge 1-4
Fjeldvåge 0-1
Blå Kærhøg 0-1
Tårnfalk 0

1972-73: 3-7 rovfugl, max 9-10 feb. 1 apr.
Musvåge 2-4
Fjeldvåge 1-2 (0 mar.-apr.)
Blå kærhøg 0-1
Tårnfalk 0-2 (4 dec.)

1973-74: 4-8 rovfugle, max 9 feb., 1-2 mar.-apr.
Musvåge 3-4 (1 mar)
Fjeldvåge 0-(1}
Blå kærhøg 0-(1)
Tårnfalk 1-2

1974-75: 4-7 rovfugle, kun 2 dec., 3 feb.
Musvåge 2-4
Fjeldvåge 1 (0 feb.-mar.)
Blå kærhøg 0-1
Tårnfalk 1-3

KOMMENTARER TIL FORDELINGEN AF ARTER:

Område I. har ud fra de foreløbige optællinger overordentlig stor betydning for rovfuglene i vinterperioden. I langt de fleste måneder har dette område det største antal rovfugle, og i flere tilfælde over halvdelen af det samlede antal på hele Østmøn. Nedgangen i antallet af fugle hen mod slutningen af perioden ser ud til at skyldes Musvågens og Tårnfalkens flytning til mere træbevoksede dele af øen, specielt til område IV.

Musvågen er ret jævnt fordelt på Østmøn, med en smule forkærlighed for I i begyndelsen af perioden, senere II og IV: Dette var dog ikke så udpræget i de sidste sæsoner med milde vintre. Område III er ret sparsomt besøgt af denne art i hele perioden, mens V har en svag stigning i jan.-feb. og tydelig udtømmning i mar.

Fjeldvågen har langt de fleste optællingsdage maksimum i område I, endvidere hyppigt observeret i III, hvorimod IV er svagest repræsenteret. Enkelte genkendelige individer kan træffes i samme område det meste af perioden.

Blå Kærhøg er næsten udelukkende koncentreret i I og III, hvilket kan virke overraskende, dog har koncentrationen i de milde vintre, især 74-75, ikke været så udtalt. Tårnfalk er ligeledes hyppigst repræsenteret i område I, dog har der de sidste sæsoner været en forskydning til IV (yngler på selve klinten efter Vandrefalkens forsvinden), ligesom der har været en tydelig fremgang i såvel rastende som ynglende fugle sæsonen 72-73, dog ligger område V lavt alle sæsoner.

DE SMÅNAVERFOURAGERENDE ROVFUGLES BIOTPVALG:

Dette forhold er kun delvist tilgodeset i foregående sæson, og materialet er for lille til at drage konklusioner eller sammenligne ud fra.

Musvåge (72 registreringer)

Eng: 28, Hegn, skel, rabat: 16, Løvskov: 11, Stubmark: 7, Pløjejord 5, Nåleskov 3, Vintersæd 2.

Fjeldvåge (37 registreringer)

Eng: 24, Stubmark 3, Hegn m. m.3, Pløjejord: 2, Vintersæd 2, Rørskov, Løvskov, Nåleskov hver 1.

Blå Kærhøg (26 registreringer)

Rørskov 10, Eng: 9, Stubmark: 2, Pløjejord, Vintersæd, Grønføde. Skel. Løvskov: hver 1

Tårnfalk (49 registreringer)

Eng: 22, Hegn m. m.: 12, Pløjejord: 7, Stubmark: 3, Vintersæd: 2, Grønf. : 1.

FOURAGERINGSMETODE:

Musvåge: luft: 35, lav pæl: 16, Løvtræ: 13, busk: 3, jordoverfladen: 3, andet: 2.

Fjeldvåge: luft 22, lav pæl: 9, løvtræ: 3, andet: 3.

Blå Kærhøg.: luft: 24, andet: 2.

Tårnfalk: luft: 28, høj tråd: 14, lav pæl: 3, løvtræ: 2, Andet: 2.

FREMTIDIGE UNDERSØGELSER:

Det er vort håb, at andre kan anvende vort materiale, da der muligvis ligger oplysninger, som vi ikke er opmærksomme på. Vi håber, andre har tid og mulighed for at sætte optællingerne i forbindelse med de forskellige sæsoners smånaversituationer, rovfuglenes ynglesucces, arternes situation i nabolandene, relationer til vejrforhold, landbrugsarealernes udnyttelse og de rastende rovfugles situation andre steder i landet.

Forslag og forespørgsler er velkomne.

Spejlsby 20: oktober 1975

N. P. Andreasen

Tabel 1. Område Art

Måned/År	I	II	III	IV	V	IALT	MUS	FJV	BL Å	TÅ R	ANDRE
Nov. I 70						34					
71	7	2	6	0	4	19	8	4	4	1	
72	27	8	5	0	3	43	16	10	6	6	Duehøg 1
73	13	6	9	4	4	36	15	5	6	8	
74	14	14	5	9	6	48	14	7	6	14	Havørn 1
Nov. II 70	15	2	3	8	4	32	16	5	4	1	
71	11	5	4	4	2	26	12	6	6	1	
72	28	6	4	5	6	49	17	9	8	11	
73	21	8	4	9	6	48	21	6	9	11	
74	16	9	9	16	7	57	22	12	6	12	Lille skrigeørn 1
Dec. I 70	13	3	2	8	3	29	12	6	4	3	
71	11	5	2	4	4	26	12	4	6	0	
72	30	7	8	6	8	59	22	10	12	11	
73	16	5	7	8	4	40	21	6	5	7	Havørn 1
74	18	8	7	12	6	51	17	11	4	11	Havørn 1

ARBEJDSGRUPPEN FOR DANMARKS ROVFUGLE

Dec. II 70	10	4	4	5	5	28	10	8	2	2	Havørn 1, Duehøg 1
71	14	5	5	6	6	36	16	8	8	1	
72	24	8	8	4	7	51	19	12	13	6	
73	18	8	5	7	8	46	48	6	8	11	
74	17	10	13	8	2	50	16	11	6	10	Havørn 1
Jan I 71	13	4	3	6	5	31	10	9	3	2	
72	12	10	5	5	4	36	19	6	6	3	
73	30	6	5	5	7	53	19	10	16	6	
74	18	5	8	6	5	42	17	7	6	11	
75	10	11	9	9	6	45	12	9	7	6	Havørn 1, Kongeørn 1, Duehøg 1
Jan II 71	11	8	1	4	4	28	12	6	1	3	
72	9	6	3	2	5	25	14	6	3	0	Rød Glente 1
73	25	9	5	2	9	50	21	9	14	5	
74	18	5	12	8	6	49	19	7	7	12	Fiskeørn 1
75	13	4	5	9	7	38	12	8	4	10	Havørn 1
Feb. I 71	10	5	3	9	6	33	12	8	3	5	
72	7	7	7	1	1	23	10	5	8	0	
73	38	10	11	3	10	72	24	16	15	14	
74	17	11	10	10	9	57	24	6	5	18	
75	12	5	4	10	3	34	13	3	6	7	Havørn 1
Feb. II 71	11	4	4	8	3	30	13	7	3	3	Havørn 1
72	10	6	7	3	9	35	16	9	5	2	
73	32	12	7	4	10	65	28	12	15	9	
74	16	8	9	10	7	50	24	7	4	12	
75	9	13	10	23	3	58	30	6	3	11	Havørn 1
Mar I 71	12	5	2	10	2	31	15	5	3	2	
72	8	7	6	1	3	25	15	4	3	2	
73	26	9	8	6	7	56	27	8	12	7	
74	12	10	10	4	6	42	25	7	4	6	DUEHØG 1
75	7	11	6	16	6	46	20	4	3	14	Havørn 1
Mar II 71	7	10	6	12	3	38	17	8	2	5	Rød Glente 1
72	9	4	5	9	6	33	18	4	2	4	Duehøg 1
73	29	8	6	6	6	55	26	3	10	15	
74	9	8	6	9	2	34	17	2	4	9	Duehøg 2
75	10	7	7	16	7	47	14	3	5	18	Havørn 1
Apr. I 71	8	3	2	12	2	27	12	-	-	-	Rød Glente 1
72	3	2	6	10	1	22	8	1	2	3	Duehøg 1, Rørhøg 2
73	12	8	10	6	0	36	12	3	3	11	Duehøg 1, Rød glente 1, Rørhøg 1
74	10	6	6	10	3	35	11	3	4	10	Duehøg 1
75	12	8	4	32	5	61	19	6	7	15	Havørn 1, Rørhøg 1, Fiskeørn 1

Tabel 2: Andre rovfugle arter, der ikke er nævnt i Tabel 1.
SPURVEHØG

	NOV I	NOV II	DEC I	DEC II	JAN I	JAN II	FEB I	FEB II	MAR I	MAR II	APR I
70/71	4	2	0	1	6	2	4	2	4	3	3
71/72	1	1	2	2	2	1	0	1	1	3	3
72/73	1	2	0	1	0	1	1	0	1	1	4
73/74	2	0	0	3	1	2	1	2	0	0	5
74/75	6	4	5	6	8	3	3	5	4	6	11

DVÆRGFALK

ARBEJDSGRUPPEN FOR DANMARKS ROVFUGLE

	NOV I	NOV II	DEC I	DEC II	JAN I	JAN II	FEB I	FEB II	MAR I	MAR II	APR I
70/71	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71/72	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
72/73	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0
73/74	0	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0
74/75	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0

VANDREFALK

	NOV I	NOV II	DEC I	DEC II	JAN I	JAN II	FEB I	FEB II	MAR I	MAR II	APR I
70/71	2	1	1	0	1	2	1	1	1	0	3
71/72	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
72/73	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0
73/74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
74/75	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

Rovfugle ialt

	NOV I	NOV II	DEC I	DEC II	JAN I	JAN II	FEB I	FEB II	MAR I	MAR II	APR I
70/71	34	32	29	28	31	28	33	30	31	38	27
71/72	19	26	26	36	36	25	23	35	25	33	22
72/73	43	49	59	51	53	50	72	65	56	55	36
73/74	36	48	40	46	42	49	57	50	42	34	35
74/75	48	57	51	50	45	38	34	58	46	47	61

Illustrationer: Brian Zobbe

Genoptryk af ACCIPITER
1975/1
Tryk og layout ACCIPITERs
redaktion
1998